

SLOVENAČKA RIVIJERA

MAKSIMALNO ISKORIŠĆENA OBALA

TEKST NAPISALA: SLAVICA TRŽIVUK
FOTOGRAFIJE: SLOVENIAN TOURIST BOARD

Na 47 kilometara duž slovenačke obale smestili su se ekskluzivni hoteli, kockarnice, kampovi, lečilišta, vrhunske marine, srednjovekovni gradovi, međunarodna luka, golf tereni... Pravi primer maksimalne iskorišćenosti svakog centimetra obale. Možda se neko neće složiti, ali zaista je prijatno provesti desetak dana godišnjeg odmora na Slovenačkoj rivijeri, bez obzira na to što ovde nećete naići na duge pešćane plaže... Ali toplo more, ljubazni domaćini i odlična ponuda su dovoljni da se, ipak, odlučite za ovu destinaciju. Čak ni cvetanja mora nema...

Ankaran

Ispod zatalasanih polja vinove loze, tik uz italijansku granicu, na samom početku slovenačkog dela Istarske obale, smestio se Ankaran (Ancarano) - mirno primorsko mestašće. Često sam tamo kao dete odlazila sa porodicom za vreme prvomajskih praznika i večitno čeznula za kupanjem u kristalno čistom moru. Sa tek stečenim prijateljima iz raznih krajeva SFRJ, koji su boravili na rehabilitaciji u odmaralištu na Debelom rtiču, sklapala sam doživotna prijateljstva, razmenjivala adrese i nadala se da ćemo se ponovo naredne godine videti. Obala, sva u klifovima, sa izbrazdanim stenama koje su pod dejstvom morske vode i vetra delovale kao izvajane, jednako je bila zanimljiva baš kao i pogled ka pučini iz naselja Hrvatini. Zamišljali smo da se iza linije gde se nebo i more dodiruju nalazi pusto, Robinzonovo ostrvo, pa smo, dovlačeći polomljene grane borova, smišljali način kako da napravimo splav pomoću kojeg bismo se otisnuli ka tom beskrajinom plavetnilu. Posle brćkanja u hladnoj vodi neizbežne su bile temperatura i upala grla, ali ništa nije moglo da pokvari taj osećaj slobode koji deca, odrasla u skućenim gradskim prostorima dožive pri susretu sa netaknutom prirodom. A ona je ovde bila darežljiva.

Zaštićen od vetrova, okružen kiparisima, maslinama, lovorovim šibljem i oleandrima, sa prelepom peščanom

ZAŠTIĆEN OD VETROVA, OKRUŽEN KIPARISIMA, MASLINAMA, LOVOROVIM ŠIBLJEM I OLEANDRIMA, SA PRELEPOM PEŠČANOM PLAŽOM I PROZIRNIM MOREM

plažom i prozirnim morem Ankaran je odlično mesto za sve one koji svoj odmor žele da



provedu u miru, daleko od gradske vreve. Da je blaga klima i svež primorski vazduh prava blagodat za organizam znali su još i Rimljani, koji su u okolini gradili letnjikovce i pristaništa. Krajem 19. veka razvija se i banjski turizam, tako da se ovde nalazilo lečilište austrougarskih mornaričkih oficira.

U kompleksu Adria-Ankaran nalazi se jedan od najvećih auto-kampova Slovenije, sa oko 1.600 mesta za šatore i prikolice. Tereni za košarku, odbojku, tenis i mini-golf, bazen, fitnes centar, tobogan, igralište za decu nalaze se u okviru kampa, a za informacije zadužen je turist-biro na recepciji.

Nekadašnji benediktanski samostan je renoviran i pretvoren u hotel Convent, koga okružuje bašta sa interesantnim amforama u kojima je nekad čuvano maslinovo ulje. Ankaran je odličan za porodična letovanja, naročito ako imate malu decu, jer su vam na raspolaganju lepo uređena plaža i prijatna hladovina tokom čitavog dana.

Koper

Iako je prvenstveno lučki grad i privredni centar, Koper (Capodistria) ima dobru turističku ponudu i možda je idealan za one koji žele da na jednom mestu imaju sve: tržne centre, plaže, dobre saobraćajne veze, sportske centre i mesta za izlaske... Iako se ne ubrajam u ranoranoce ovde sam se trudila da jutro maksimalno iskoristim jer je zaista najlepše. Sveža jutra vas prosto mame da prošetate uz more, a onda se kasnije zavučete između zidina Starog grada, gde se svežina još dugo zadržava, i uživajte uz jutarnju kafu okruženi renesansnim, baroknim i gotičkim palatama koje se naslanjaju jedna na drugu, dok im se fasada

Pogled na Koper



pod sunčevim zracima preliva u vatromet boja. Kao i u svim primorskim mestima i ovde je uticaj Venecije u arhitekturi snažan.

Grad koji je bio opasan odbrambenim zidinama, nalazio se na ostrvu koje je sa kopnom spojeno u prvoj polovini 19. veka. Poznat još iz perioda Helena kao Aegida, za vreme Rimljana nosio je ime Capris (Stabulum Caprorum) ili Kozji otok, jer su se na njemu gajile koze, dok je za vreme Vizantije nosio naziv Justinopolis. Ime Caput Histriae (glava Istre) od koga danas potiče naziv Koper ili Capodistria na italijanskom, dobio je kao glavni grad venecijanske Istre. Propadanjem Venecije, a kasnije i izgradnjom pruge Trst-Beč, grad gubi trgovački i lučki značaj. Posle Drugog svetskog rata Koper je pripao zoni B, slobodne zone Trsta, da bi 1954. zvanično pripao SFRJ. Novija istorija je svima dobro poznata. Iako u vreme SFRJ slovenačka obala nije imala veliki turistički

Surfing u Ankaranu
Foto: D. Mladenović



značaj, danas je primorje sjajno uređeno, sa odličnim mestima za odmor.

U grad se ulazilo kroz 12 vrata, od kojih su sačuvana samo **renesansna vrata Muda** (Porta della Muda) iz 1516, iza kojih se krije **Prešernov trg** sa neobičnom **fontanom Ponte** koja potiče iz 1666. godine. Na **Titovom trgu** nalazi se **Pretorska palata** (Palazzo Pretorio), najpoznatija i najslikanija zgrada Kopera. U ovoj velelepnoj građevini raskošne spoljašnjosti, ukrašenoj kamenim reljefima i kipovima, danas se nalazi opštinska uprava i turist biro. Iz 1462. potiče gradska **Loža** (Loggia), jedina izvorno očuvana u Sloveniji, koja je ukrašena grbovima nekadašnjih gradonačelnika - plemića. **Kip svete Marije** nalazi se u unutrašnjosti, kao podsećanje na kugu koja je harala 1554 - 55. godine. Na spratu se nalazi galerija, a u prizemlju prijatan kafić idealan za popodnevno okupljanje i pomno praćenje svih dešavanja na trgu. U produžetku je **Katedrala** sa prelepim venecijanskim zvonikom, a iza nje se nastavlja **Trg revolucije**, prava oaza svežine i zelenila,



Kafić u gradskoj Loži



Pretorijanska Palata, Koper
Foto: B. Bajželj

sa najstarijom zgradom u gradu - **Fontikom**, nekadašnjom žitnicom, bogato ukrašenom heraldičkim obeležjima iz 14. veka.

Iskoristite jedno popodne i zavirite iza odškrinutih vrata palata koje blistajući na poslepodnevnom suncu skrivaju vekovne tajne iza svojih debelih zidova. **U Belgramoni-Tako palati** (Belgramoni Tacco palazzo) nalazi se **pokrajinski muzej** (Il Museo regionale di Capodistria). Arheološka zbirka i lapidarijum smešten u senovitom dvorištu, upotpunjen etno-zbirkom smeštenom u gotskoj kući na **Gramšijevom trgu 4** dočaraće život Kopra kroz vekove. Čevljarska ulica i dalje podseća na prohujala vremena,

sa nizom trgovinsko-zanatskih radnji, baš kao i **Ribiški trg** sa starim zgradama i uskim ulicama koje nemo svedoče o životu siromašnih ribara.

Pristaniškom ulicom možete doći do pijace, a potom i do pristaništa. Iza parkinga na **Ukmanijevom trgu** nalazi se **Marina Koper** (www.marina-koper.si), dobro opremljena pratećim

IAKO U VREME SFRJ SLOVENAČKA OBALA NIJE IMALA VELIKI TURISTIČKI ZNAČAJ, DANAS JE PRIMORJE SJAJNO UREĐENO, SA ODLIČNIM MESTIMA ZA ODMOR

sadržajima. Povezanost između grada i turističkih naselja je odlična zahvaljujući gradskom prevozu. Ulaz na **Gradsku plažu** (Mesno kopališče), koja se nalazi u blizini marine naplaćuje se, kao i ulaz na **plažu Akva park Žusterna**, koja se nalazi u pravcu Izole u kompleksu Žusterna. Odlično mesto da sa najmlađima u mnoštvu



Detalj sa vrata Muda

bazena i na popularnom gusarskom ostrvu provedete dan. Možete koristiti i Wellness centar - Justinopolis, koji je u sastavu ovog kompleksa, a sauna, masaže i rimske kupke biće prava blagodat za vaše telo.

Slikovita okolina Kopra i uopšte cele slovenačke Istre je zanimljiva, tako da turističke agencije organizuju

brojne izlete, a na neke možete otići i u sopstvenom aranžmanu, kada ćete shvatiti da je jednodnevni izlet isuviše kratak za istraživanje Primorske. Dvočasovni izlet brodićem po **Koparskom zalivu** košta 10 eura, a celodnevni "fish picnic" 29 eura. Ako niste došli sopstvenim autom, rent a car je od 30 eura pa naviše. Preporučujem odlazak do **Kobilarne Lipice**, udaljene 40 kilometara od Kopra, čuvene po dugoj tradiciji odgajanja prelepih lipicanera. Razgledanje Kobilarne sa vodičem košta



Promenada u Kopru

devet eura, obilasci su na pun sat, a kasnije se možete provozati kočijom (pola sata 20 eura), jahati ili igrati golf.

U blizini se nalazi **pećina Vilenica**, od koje je prihod od ulaznica ubiran još u 17. veku, da bi vrhunac poseta bio zabeležen u 19. veku. Ulaznica je nepunih šest eura, obilazak traje oko sat vremena, a termini su 10.00, 15.00 i 17.00h. Više informacija na www.vilenica.si. Pri povratku svratite do grada **Socerba**, smeštenog na vrhu 300 metara visoke stene, koji je zbog svog strateškog položaja za vreme Ilira i Rimljana imao značajnu ulogu. Pogled na Tršćanski zaliv i uopšte celu regiju je prelep, tako da će vas veće sigurno zateći na terasi restorana koji je u sklopu tvrđave, zagledane u treperava svetla Trsta.

Obližnje seoce **Črni kal**, poznato je po krivom tornju, to jest zvoniku **crkve Svetog**



Taverna u Kopru

Valentina, koja potiče iz 1680. Ako krenete da istražujete ova sela, obratite pažnju na neobične kamene kuće istarskih seljaka, od kojih su neke pretvorene u etno-muzeje, dok su mnoge, ipak, propale, jer se stanovništvo iselilo u potrazi za lakšim životom.

Izola

Prva pomisao na Izolu (Isola), dok smo Prešernovom ulicom ulazili u grad, bio je čuveni **"Elektropionir"** (danas Mehano). Generacije pionira nekadašnje SFRJ kroz ovu naučno-zabavnu igru sticale su prva znanja o svetu elektronike, a pošto ga je nemoguće naći u Beogradu, vratili smo se bogatiji za novi "Mehano". Nekadašnje ostrvo bilo je opasano zidinama koje su, pretpostavlja se, podignute u 11. veku, da bi početkom 19. veka porušene, a ostrvo spojeno sa kopnom. Ovde se mogu naći tragovi Rimskog carstva, arheološki ostaci pristaništa i vila. I ovde je Venecija ostavila značajna arhitektonska dela, tako da je šetnja živopisnim ulicama pravo uživanje. Ako ne odsedate u Izoli, auto možete da ostavite na velikom parkingu uz rivu, a zatim lagano otkrivajte ovo sunčano ostrvo, kako su ga Rimljani nazvali, ali i predahnete u brižljivo negovanim parkovima.

U Gregoričćevoj ulici nalazi se kasnobarokna **palata družine Besengi delji Ugi** (Besenghi degli Ughi) iz 1781, sa fasadom ukrašenom, poput čipke sa Burana, nežnim kamenim ornamentima. U palati je danas smeštena muzička škola, kao i biblioteka porodice Besengi, sa oko 3.000 knjiga i rukopisa. U Izoli je postojala Škola



Zvonik crkve svetog Mavra se izdiže iznad kuća
Foto: J. Skok

SLOVENAČKA RIVIJERA TRAVEL TIPS

■ VODIČI

"Lonely planet" i "Galimard" izdali su publikacije u kojima možete da se informišete o Sloveniji.

■ POPUSTI

Popuste na ulaske u muzeje, galerije, na različite obilaske, na prevoz ili smeštaj možete da ostvarite uz pomoć kartica Euro26 (www.euro26.si), ISIC, CCI (Camping Card International).

■ BEZBEDNOST

Slovenija je bezbedna zemlja, tako da nisu potrebne neke posebne mere opreza.

■ ZABRANE

Od nedavno uvedena je zabrana pušenja na svim javnim mestima u Sloveniji. Pored toga zabranjeno je korišćenje mobilnih telefona u toku vožnje (podrazumeva se stajanje na semaforu ili u koloni). "Hands-free" je dozvoljen. Obavezna su oborena svetla tokom celog dana, a dozvoljena količina alkohola u krvi je 0.5%.

■ RADNO VREME

Prodavnice su otvorene radnim danima između 08.00 i 19.00, a subotom između 08.00 i 13.00 (neke rade i do 21.00h), a poneke i nedeljom i praznicima. Muzeji rade od 09.00 do 12.00 i od 17.00 do 21.00. Radnim danom pošte su otvorene od 08.00 do 18.00 časova, a subotom od 08.00 do 12.00. U većim gradovima glavna pošta je otvorena i uveče. Banke su otvorene radnim danima od 09.00 do 12.00 i od 14.00 do 17.00 časova. Državni praznici su 25. jun, 15. i 17. avgust.



Panorama Izole
Foto: J. Skok

venecijanske čipke, koja je zatvorena 1936, jer je interesovanje za ovu vrstu umetnosti vremenom iščezlo.

Najstarija crkva u gradu je u blizini pristaništa (Mandrač), a posvećena je **svetoj Mariji Aletskoj**, dok odjek zvona sa zvonika **crkve Svetog Mavra**, zaštitnika Izole, podseća da su nekada samo zvona najavljivala ratne galije i pretnje poput kuge ili požara, ali i uspešan povratak ribara kući. Izolski drvored (drvored 1. maja) sa poslastičarnicama, kafićima i debelom hladovinom, fino je mesto za osveženje tokom celog dana.

Ako se zapitate kako je nekada grad funkcionisao, odgovor možete pronaći u **Uličnom muzeju**, čija postavka kroz slike,

rukopise, fotografije i predmete prikazuje život ovog nekadašnjeg ribarskog gradića, a danas važnog nautičkog centra. Svake godine se ovde u septembru održava "Izola boat show", a u "Izola yacht" centru možete izabrati jedrilicu po svom ukusu. Nautičarima je na raspolaganju **Marina Izola** (www.marinaizola.si) sa 650 vezova, servisom i pratećim sadržajima. Pošto je brodogradnja obeležje ovog grada, na **Velikom trgu** postoji **"Muzej ladijeskega modelarstva"**, sa maketama brodova, a cena ulaznice je 1,5 eura. Interesantna je i izložba o luksuznom, italijanskom putničkom parobrodu Rex, koji je potopljen za vreme bombardovanja 1944. Brod je bio dugačak 268 metara, a po luksuznoj opremi bio je sličan Titaniku. Deo obale između Kopera i Izole, gde je brod potonuo, meštani nazivaju "pri Rex".

Železnički muzej Parenzana, posvećen je železnici koja je povezivala mesta između Trsta i Poreča, na deonici dugačkoj 123 kilometra. Prvi voz je krenuo 1902, dok je poslednje putovanje bilo 31.08.1935. Postavka sadrži razne makete vozova, uključujući i "Mehano" zbirku, železničke stanice Parenzane, fotografije, oglasne table, rekvizite... Ulaznica je dva eura, a deca će poželeti i neki vozić samo za sebe.

Za rekreaciju je idealan **"Pot zdravlja in prijateljstva"**, nekadašnji deo trase Parenzane, pretvoren u biciklističku stazu koja se proteže od Škofja do Seče i velikim delom je uređena i označena. Ruta nije previše naporna, a ako niste ljubitelji biciklizma staza je idealna za šetnju jer vodi kroz slikoviti krajolik, kroz sela, vinograde i maslinjake, sa prelepim pogledom na obalu sa uzvišenja.



Piran
Foto: B. Bajzelj

Ne brinite, ostaće vam dosta vremena i za uživanje na plaži, a toplo preporučujem plažu od sitnog šljunka **Simonov zaliv**, sa toboganom i terenom za odbojku na pesku, okruženu bujnom vegetacijom i hotelskim kompleksom. **Gradska plaža** u Izoli, kod Svetionika (Svetilnik) je kombinacija šljunka i ozidanog dela, a slična je i **plaža kod hotela Delfin**, koja se nalazi uz šetalište između marine i Simonovog zaliva. **"Pod Belvederjem"** je kamenito-betonska plaža ispod naselja Belvedere, a povezana je sa Simonovim zalivom pešačkom stazom. Turistički vozić kreće sa **Trga republike** i povezuje sva turistička naselja. Cena karte je tri eura za odrasle, dva eura za decu, a polasci su na pun sat. Ulaz na sve plaže je besplatan.

Visoke, gotovo bele stene obrasle mediteranskom makijom, u čijem se

STRUNJANSKA OBALA JE POD ZAŠTITOM KRAJINSKOG PARKA PRIRODE, KAO PODRUČJE OD VAŽNOG GEOLOŠKOG, BOTANIČKOG I ZOOLOŠKOG ZNAČAJA

podnožju nalaze divlje **plaže Mesečevog zaliva**, u kontrastu sa modrom morskom vodom, neodoljivo podsećaju na Tarnerova platna. Sa vrha 80 metara visokog klifa možete posmatrati najlepše zalaske sunca, mada je ovde neverovatno i u rano jutro, dok vam vetar mrsi kosu, a morski vazduh se meša sa mirisom četinara i većito podseća na činjenicu da samo na Jadranu jutro miriše tako posebno, kao nigde drugde.

Strunjan

Strunjanska obala (Strugnano) je pod zaštitom Krajinskog parka prirode, kao područje od važnog geološkog, botaničkog i zoološkog značaja. Veliki broj sunčanih časova, lekovito morsko blato (fango) i prijatna klima bili su dovoljni da se ovde razviju lečilišta (zdravilišče Strunjan) koja imaju odličnu ponudu raznih tretmana - od onih za ulepšavanje do onih za rehabilitaciju. Talasoterapija objedinjuje dejstvo klime, morske vode i blata u jedinstven metod lečenja koji se odlično primenjuje u Krkinom "Talaso centru". Plaža je lepa, (naročito ona u sklopu Krkinog centra) sa borovom šumicom, igralištem za odbojku na

pesku, dečjim igralištem. Možete iznajmiti suncobran ili ležaljku, a cena je oko tri eura dnevno.

Strunjanske solane, zajedno sa susednim Sečovljanskim, najsevernije su solane na Jadranu. Tehnologija proizvodnje nije se mnogo promenila, tako da se so ovde uglavnom prerađuje po tradicionalnim receptima i tradicionalnim oruđem.

Piran

Piran (Pirano), najromantičniji grad slovenačke rivijere, nalazi se na poluostrvu koje se proteže od Šarvinskih brda do Rta Madona (Piranska punta). Podvodni svet kod Rta je zaštićeno prirodno dobro i pravi izazov za ljubitelje ronjenja. Vetровi ovde prave velike talase, tako da je cela riva ograđena kamenim blokovima. Svetionik koji krase Rt potiče iz 1872. Sunčanje je veoma popularno na ovim stenama, postoji i mala betonska plaža, a u produžetku, ispod crkve je šljunkovita plažica. Duž obale je šetalište sa velikim brojem restorana, poslastičarnica, kafića i prodavnica. Kažu da je Piran najslikovitiji slovenački grad. On je živopisni spomenik srednjovekovne



SLOVENAČKA RIVIJERA TRAVEL TIPS

■ KUHINJA

Lagana mediteranska kuhinja sa dosta sveže ribe, povrća i voća u kombinaciji sa testeninom i pršutom odlika je Primorske regije. Palenta, koja je nekada bila zamena za hleb u Primorskoj i Krasu, danas je dodatak mnogim jelima, a može se probati i u kombinaciji sa voćem, skutom, sirom ili heljdom. Zganci su u stvari vrsta kačamak, dok su idrijski žlinkrofi testo nadeveno krompirom, ali i mesom i jajima. Najpoznatiji štajerski specijalitet je prekmurska gibanica, sa filom od jabuka, sira, suvog grožđa, maka i oraha.

■ REKREACIJA

Slovenija je pravi raj za ljubitelje sportskih aktivnosti. Pored standardnih sportova vezanih za vodu, možete iznajmiti bicikl ili se oprobati u paraglajdingu ili penjanju po planinama. U Lipicima postoji golf-teren sa 18 rupa, a jahting i jedrenje na vodi su nezaobilazni. Velnes centri se nalaze u Portorožu, Kopru i Ankaranu.

■ ŠOPING

Tržni centri postoje u Kopru, a u svim gradovima postoje dobro opremljene prodavnice u kojima možete kupiti sve ono što vam je neophodno. Pored suvenira karakterističnih za primorje (školjke, predmeti ukrašeni školjkama, keramika) možete poneti kao suvenir i čuvenu idrijsku čipku, koja je zaštićen slovenački proizvod ili pak predmete od drveta i kamena, kao i slike mladih, još neafirmisanih autora.

■ ZABAVA

Slovenačka obala je nalik Azurnoj - kazina su veoma popularna. Oprobajte se bar jedanput. I pazite, naročito u večernjim časovima večernja toaleta je obavezna! Diskoteke, noćni barovi, ribarske večeri, koncerti, muzički i filmski festivali, sastavni su deo ponude. Veliki broj letnjih festivala, kao što je "Rumena noć" u Koperu, "Primorska festival", "Ribiški praznik" u Izoli, "Piranske glazbene večeri" upotpunjuju turističku ponudu.

■ RAZNO

Ako imate šengensku vizu, možete skoknuti do Venecije ili Trsta. Do Gorice ima oko 80 kilometara, tako da ljubitelji vina mogu provesti dan u goriškim vinogradima i probati neke nove ukuse ovog božanskog nektara.

Istre sa vijugavim, tajanstvenim ulicama i venecijanskim šarmom.

Pošto ulazak u stari deo grada automobilom predstavlja problem, najbolje je parkirati na ulazu u grad, pa se uputiti u istraživanje ovog primorskog bisera. Pored parkinga Fornae, moguće je parkirati i na



Crkva svetog Jerneja, Piran
Foto: B. Bajzelj

ISTARSKA KUHINJA

Kako odoleti?

Kuhinja slovenačke Istre je tako primamljiva da ćete se stalno nalaziti pred iskušenjima. **Meneštra** je vrsta variva ili guste čorbe, sa povrćem i suvim mesom. Ako je bez mesa onda je **bela meneštra**, a ako se pravi sa kiselim kupusom ili kiselom repom onda je **jota**, a **bobiči** je kukuruzna meneštra. **Istarski pršut** (prosciutto) suši se isključivo na buri i zbog toga je posebnog ukusa. **Špargle, fuži, blečići** (testenina), **tartufi, plodovi mora, sir sa tartufima, hleb sa maslinovim uljem**, kao i **razne vrste sveže ribe**, sve začinjeno mirisnim travama i zaliveno dobrim vinom nikoga neće ostaviti ravnodušnim. **Fritule** (slatki ušticipci) ili **kroštule** za dezert. **Istarska malvazija, rumeni muškat, chardonnay, sivi pinot, kabernet ili merlot...** kako odabrati? **Travarica, orahovača, ruda, brinovec, tropinovec** su samo neke od domaćih rakija, a najbolje ih je kupiti u nekoj od mnogobrojnih "turističnih kmetja", to jest seoskih domaćinstava uključenih u turističke tokove.



Tartinijevom trgu, kao i u velikoj garaži iznad grada. Sat je oko 0,80 eura, a celodnevno parkiranje od sedam do 10 eura.

Nekadašnji Castrum prostirao se preko sadašnjeg centralnog dela Pirana. Kroz troja glavna (Stolna, Miljska i Osrenja) i jedna pomoćna (Poljska) vrata ulazilo se u

Spomenik posvećen kompozitoru Tartiniju, Piran
Foto: A. Fevzer



Tartinijev trg, danas centralni gradski trg. Nosi ime Duzepea Tartinija, rođenog Pirančanina, umetnika, koji je san, toliko stvaran, pretočio u svoje najpoznatije delo "Đavolju sonatu". **Tartinijev spomenik** zauzima centralno mesto na trgu, a u blizini je i **njegova rodna kuća** u kojoj se na prvom spratu nalazi muzejska postavka sa detaljima iz života ovog umetnika. Možete videti razne rukopise, posmrtnu masku, portret, violinu... Tokom leta muzej je otvoren od 09.00 do 12.00h i od 18.00 do 21.00h.

Najlepši primer venecijanske arhitekture svakako je zgrada crvene fasade i interesantnih kamenih ornamenata. To je **Venecijanka** (Benečanka), koju je podigao bogati mletački trgovac, neizmerno zaljubljen u lepu Pirančanku. Ova, u početku zabranjivana, a kasnije i ostvarena ljubav

grad, opasan zidinama. Veliki trg, današnji **Prvomajski trg**, bio je glavno upravno i trgovačko sedište grada, a i danas ga ukrašava kamena cisterna za vodu sagrađena posle velike suše 1775. Na platou se često održavaju razne priredbe, a pored stepenica koje do njega vode postavljene su alegorijske **skulpture Zakona i Pravde**. Tokom vekova naselje je proširivano, centralno jezgro je rušenjem starih i izgradnjom novih palata dobijalo drugačiji izgled, da bi sadašnji, sa Tartinijevim trgom zablistao oko 1894. Veoma je lepa i **zgrada opštine** koja se nalazi na trgu, sa reljefom lava koji drži otvorenu knjigu, kao i **Hiša Benvenuti**, u kojoj je smeštena muzička škola.

Dakle, kada je nekadašnje unutrašnje pristanište nasuto u 19. veku nastao je



Piran, detalj sa Venecijanske kuće
Foto: J. Skok

KAŽU DA JE PIRAN NAJSLIKANIJII SLOVENAČKI GRAD. ON JE ŽIVOPISNI SPOMENIK SREDNJOVEKOVNE ISTRE SA VIJUGAVIM, TAJANSTVENIM ULICAMA I VENECIJANSKIM ŠARMOM

je ipak priča sa srećnim krajem, bez obzira na to što su ljubomorni meštani na sve načine pokušali da je osujete. Kao

odgovor na zlurade opaske Mlečanin je naložio da se na zgradi ukleše natpis "Lassa pur dir", to jest "Pusti nek' pričaju". Zapis i dalje stoji na zgradi, baš kao što se i ova



Pogled na marinu i crkvu
Foto: J. Skok

legenda prenosi vekovima.

Zvonik **crkve Svetog Jerneja** dominira gradom, a pretpostavlja se da je nekada na njenom mestu, na vrhu hridi postojao svetionik. I opet, jutarnja šetnja, ovoga puta do **piranske tvrđave**, koja je čuvala grad od napada dok su čuvari budno motrili sa osam kula osmatračnica i čuvali sedam gradskih vrata.

Pomorski muzej Sergej Mašera smešten je u lepoj klasicističkoj **palati Gabriela** (Gabriella). Možete razgledati arheološku zbirku, makete ribarskih barki, postavku koja govori o istoriji pomorstva, izložbu kapetanskih uniformi, fotografije i predmete koji su u vezi sa morem i pomorstvom... Postoji i postavka o solinarstvu koja prikazuje postupak dobijanja soli kroz fotografije, zapise, oruđa i makete. Radno vreme je od 09.00 do 12.00 i od 18.00 do 21.00h. Ponedeljkom je muzej zatvoren, a ulaznica je 2,5 eura. **Akvarijum** se nalazi na Kidričevom nabrežju 4. U 26 bazena

AKO ŽELITE DA POBEGNETE OD GUŽVE U PORTOROŽU, UPUTITE SE U SEČOVLJANSKE SOLANE GDE VAM SEM PTICA. DRUŠTVO MOGU PRAVITI SAMO RADOZNALI TURISTI, ALI NI NJIH BAŠ NEMA U VELIKOM BROJU

predstavljen je podvodni svet severnog Jadrana i Tršćanskog zaliva. Otvoren je svakog dana od 09.00 do 22.00h, a ulaznica je 2,5 eura.

Piran se otkriva i upoznaje svakodnevno, kroz izložbe u **Obalnoj galeriji**, predstavama u **Tartinijevom pozorištu**, kroz nežne zvuke klasične muzike koji dopiru iz **Križnog hodnika** za vreme trajanja Piranskih muzičkih večeri ili kada se grad krajem



Rivijera u Portorožu
Foto: Arhiv Hotelov Morje

avgusta pretvori u veliku galeriju za vreme Međunarodnih slikarskih susreta. Jednostavno, još jedan grad, u bisernoj ogrlici primorskih gradova, kome se rado

vraćam i o kome sanjarim tokom hladnih beogradskih zima.

Može se reći da Piran kuburi sa plažama. Kupanje je moguće na betonskoj plaži na ulazu u grad (ispod parkinga), duž cele obale na stenama, kao i na molu kod svetionika. Ako želite pesak morate otići do obližnje **Fiese**. Kolima, ako nosite gomilu rekvizita ili pešačkom stazom, lagano uz more. Plaža je zaista veoma lepa, nalazi se pored malog, slatkovodnog jezera koje je blizu mora i pored koga je kamp, a malo dalje, u slikovitoj dolini nalazi se i drugo jezerce. Što se noćnog života tiče, mnogi se odlučuju za obližnji Portorož, u kome su nezaboravne noći zagarantovane.

Portorož

Svi uslovi za luksuzan odmor biće ispunjeni u Portorožu (Portorose). Kada bi se naziv grada bukvalno preveo značio bi "Luka ruža". Iako su još u 13. veku benediktanci iz samostana svetog Lovrenca ovde lečili reumatizam, poslednje godine 19. i početak 20. veka vezuju se za početak zdravstvenog turizma. Godine 1830. sagrađena je Vila San **Lorenzo** (Villa San Lorenzo), kao rehabilitacioni centar

austrijskih oficira. Prvo lečilište je izgrađeno 1894, a Austrijanci su izgradnjom hotela Palas (završen 1912.) postavili temelje organizovanom, pre svega luksuznom turizmu. Nekada je ovde postojala pista za hidroavione, koja je uništena u Drugom svetskom ratu. Aerodrom se nalazi u blizini **Sečovljanskih solana**.

Marina Portorož (www.marinap.si) je smeštena na severoistočnoj strani Piranskog

Shopping Guide

UŽIVAJTE U TOPLOM LETU SA NOVIM NIVEA PROIZVODIMA

Da biste ovog leta uživali u toplim sunčevim zracima bilo da ste se opredelili za letovanje na nekoj egzotičnoj plaži ili uživanje na planini ne zaboravite da u vašu kozmetičku torbicu stavite neophodne kozmetičke proizvode. Nivea vam iz svog proizvodnog asortimana preporučuje tri nova preparata koji će vam omogućiti da uživate gde kod da otputujete.

Nivea Sun Lagana mleka za sunčanje SPF 10, 20, 30

zahvaljujući laganoj inovativnoj formulaciji sa srednjim i visokim sistemom zaštite pouzdano štite kožu od opekotina od sunca i prevremenog starenja. Lagana vodootporna formulacija sa visoko efikasnim UVA/UVB sistemom zaštite i specijalnim uljima kože brzo upija, pruža intenzivnu hidratantnost i trenutnu zaštitu od sunčanih opekotina.



Nivea Fresh Energy dezodorans

sa novom svežom i visokoefikasnom formulom sa mirisom limunove trave pruža 24-časovnu zaštitu i dugotrajni osećaj svežine. Zahvaljujući blagoj formulaciji sa energetskim ekstraktima limunove trave i sistemom zaštite sa antiperspirantnom efikasnošću, garantovano sprečava pojavu neprijatnih mirisa, neguje kožu pazuha i i daje energiju tokom celog dana.



Nivea Happy Time preparat za tuširanje

zahvaljujući savršenom balansu aktivnih prirodnih sastojaka neguju kožu i relaksira ceo organizam. Negujući svilenkasti gel sa bambusovim mlekom i delikatnim voćnim mirisom cveta pomorandže pretvara se u svilenkату kremastu penu koja neguje kožu i stimuliše čula.





Marina u Portorožu
Foto: J. Skok



Portorož
Foto: J. Skok

prilagođena je i najzahtevnijim nautičarima. Internautica je sajam koji se održava u maju, sa raznovrsnom ponudom, tako da možete nabaviti sve, od luksuznih jahti do običnih gumenih čamaca. Mnogima je zanimljiva **karting staza** koja se nalazi u Luciji, a vožnja košta od 13 do 17 eura.

U Portorožu se nalazi **kazino** sa najdužom tradicijom u Sloveniji. Još 1913. mnogi su se okušavali u igrama na sreću u **Vili svetog Lorenca**, a za nezaboravni provod potrebna vam je, uz malo sreće i večernja haljina. Diskoteke, noćni klubovi, žurke na plaži, veliki broj restorana i kafea, kabare... Izbor je ogroman, a koliko je Portorož popularan najbolje pokazuje gužva koja se stvara već u predvečerje na promenadi.

O jutarnjim šetnjama ne mogu ništa da vam kažem, jer su noći ovde vesele, ispunjene raznim dešavanjima, pa zoru dočekate budni, a na plažu odlazite popodne kad se naspavate. **Gradska plaža** u Portorožu prostire se na oko 25.000 kvadratnih metara i ima kapacitet za oko 3.000 kupaca. Interesantna je i zbog toga što pored peska ima i travnati deo. Možete iznajmiti

suncobran ili ležaljku po ceni od tri eura, svaki spust toboganom košta 0,5 eura, dok je dnevna karta oko sedam eura. Restorani i kafići su pored plaže, kao i tereni za odbojku i mali fudbal. Možete iznajmiti pedaline, jedriti, surfovati, skijati na vodi ili se jednostavno izležavati na suncu i uživati.

Odlično mesto za predah je **Forma viva**, vidikovac koji se nalazi na poluostrvu Seča, sa prelepim pogledom na zaliv i Sečoveljske solane. Ova svojevrsna izložba skulptura začeta je tokom Kongresa međunarodnih susreta skulptora 1961. Tokom godina prikupilo se oko 120 eksponata koji su postavljeni u parku do koga možete doći pešačkom stazom iz Lucije.

Sečovlja

Ako želite da pobegnute od gužve u Portorožu, uputite se u Sečoveljske solane gde vam sem ptica, društvo mogu praviti samo radoznali turisti, ali ni njih baš nema u velikom broju. So se još proizvodi na Leri,

u severnom delu solane, dok se na južnoj strani - Fontaniđe (Fontaniggah), opustelaj krajem šezdesetih godina prošlog veka, sada nalazi **Muzej solinarstva**. U prodajnoj **galeriji Botegin** možete kupiti neobične suvenire od soli. Radno vreme je od 08.00 do 20.00h.

Od Sečovlja, kroz **dolinu Dragonje** put vodi do mesta Sveti Petar, gde se nalazi etno-kuća **Tonina hiša**, koja je u stvari prikaz starog istarskog seoskog domaćinstva. Vikendom je otvorena od 16.00 do 19.00h. Ako nabavite dobre mape (u turist birou) bez mnogo lutanja možete obići veoma interesantna mesta u zaleđu. U **Hrastovlju**, u romanskoj **crkvi Svete Trojice** možete videti čuvenu fresku "Mrtvaški ples", koja simbolično prikazuje kugu koja je opustošila ovaj kraj. **Škocjanske jame** (ulaznica 11 eura, obilasci na pun sat) i **Postojnska jama** (obilazak pećine i Predamskog grada 23 eura, obilasci na pun sat) su veoma zanimljive, a u restoranu "Jamski dvorec" morate probati "Jamski obrok" ili "Erazmov obrok" sačinjene od lokalnih specijaliteta.

Ako putujete u sopstvenom aranžmanu, dosta informacija o privatnom smeštaju možete naći na sajtu slovenačke turističke organizacije www.sloveniatourism.com, kao i na sajtu www.sloveniahotels.com. Kampovi su dobro opremljeni, ponesite kartice koje će vam omogućiti popuste i uživajte u čarima slovenačke obale. Gradovi su povezani redovnim autobuskim linijama, nema gužve i svi se pridržavaju voznog reda, tako da bez problema možete sve obići za vreme godišnjeg odmora, koji nam kao i obično, uvek brzo prođe.

Pored već pomenute Lipice i jame Vilenica, ako ste ljubitelji dobrog vina možete se zaputiti ka Gorici (za to će vam trebati ceo dan) u čuvene goriške vinograde i u vinariji "Goriška brda" uživati u fenomenalnim vinima. Obilazak i degustacija vina košta od osam do 17 eura, a možete po



Polja soli u Sečovlju
Foto: Ubald Trnkoczy

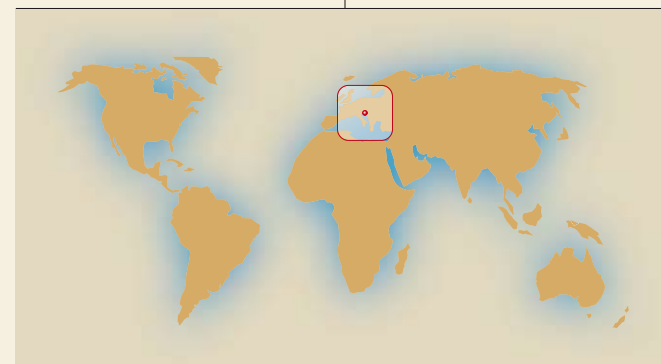
pristojnim cenama kupiti vrhunske proizvode. Suvenir sa ovog putešestvija - "Bagneri sauvignon" je izdržao dva dana u Beogradu, ali bez obzira na to što ga ima u domaćim vinotekama, jedva čekam da se ponovo uputim u Piran i da ponovo otkrivam mirise i ukuse slovenačke Istre, uz povremeno osveženje u moru. ■

SLOVENAČKA RIVIJERA

INFO

■ GEOGRAFSKI POLOŽAJ

Slovenačko primorje prostire se **od italijanske do hrvatske granice**, to jest od Jernejevog zaliva do ušća Dragonje.



■ POPULACIJA ZEMLJE

Od oko dva miliona stanovnika Slovenije, u primorskom pojasu živi **oko 80.000**.

■ KAKO STIĆI DO...

Ako dolazite **automobilom** čeka vas oko 650 kilometara vožnje do Slovenačke rivijere. Za putarine treba izdvojiti oko 14 eura. Parkiranje u gradu košta oko 80 centi za sat, a dnevna karta u zavisnosti od mesta je od sedam do 10 eura. Ukoliko dolazite **autobusom**, iz Beograda imate tri polaska dnevno, u 00.50, 08.00 i 21.00h. Putovanje traje oko osam sati, a povratna karta košta 4.980 dinara. **Vozovi** saobraćaju svakog dana, četiri puta dnevno, u 06.25, 10.50, 15.45 i 22.20. Putovanje traje oko devet i po sati, a cena povratne karte je 4.912 dinara. Ukoliko se odlučite za let **avionom**, ići ćete do Ljubljane. Avioni kompanije Jat Airways jedini saobraćaju direktno i to ponedeljkom, sredom i četvrtkom u 08.20, petkom u 15.30 i nedeljom u 18.20. Let traje oko jedan sat i 20 minuta, a povratna karta je od 59 eura, uz oko 75 eura za takse i dodatke. Dalje od Ljubljane do primorja možete vozom ili autobusom. Vozna karta do Kopera košta oko 10 eura, a povratna autobusa od oko 20 eura.

■ DOKUMENTA

Konzulamo odeljenje Republike Slovenije se nalazi u Pariskoj 15 u Beogradu. Zakazivanje razgovora za **vizu** se obavlja isključivo preko call centra na broj telefona 0903/131415, od 07.00 do 15.00 časova. Cena poziva je

30 dinara, plus PDV, po minutu razgovora. Nakon zakazivanja u roku od tri radna dana biće vam poslat na kućnu adresu spisak potrebnih dokumenata za viziranje.

Od dokumenata potrebni su važeći pasoš, fotokopija prve strane pasoša, fotografija u boji dimenzija 3,5x4,5cm, garatno pismo domaćina ili rezervacija hotela, međunarodno osiguranje, dokaz o sredstvima izdržavanja

koriste se dva jezika, **slovenački** kao službeni jezik i **italijanski**, kao jezik manjine. Svi nazivi (opštine, ulice, muzeji) napisani su na oba jezika.

■ MEDICINSKE NORME

Nema posebnih zaštitnih medicinskih mera, ali se, naravno, preporučuje zaštitna krema za sunčanje. Voda je ispravna za piće u celoj zemlji, a bolnice se nalaze u Koperu, Izoli i Piranu. Radno vreme apoteka je od 07.00 do 20.00h.

■ NOVAC

Zvanična valuta je **euro**.

■ STRUJA

220V, 50Hz

■ SMEŠTAJ

Pored velikog broja hotela, smeštaj možete potražiti i u hostelima, privatnim vilama, apartmanima i sobama, kampovima. U okolini su seoska imanja koja imaju ponudu



Portorož noću
Foto: Arhiv Hotelor Morje

tokom boravka i 35 eura za viziranje. Najbliže diplomatsko predstavništvo Srbije u Sloveniji se nalazi u Ljubljani, Slomškova 1, broj telefona je +3861/438 01 11, a mail amba.srbije.lju@siol.net

■ KLIMA

Na Slovenačkom primorju vlada **submediteranska klima**, sa velikim brojem sunčanih dana.

■ VREMENSKA RAZLIKA

Nema vremenske razlike.

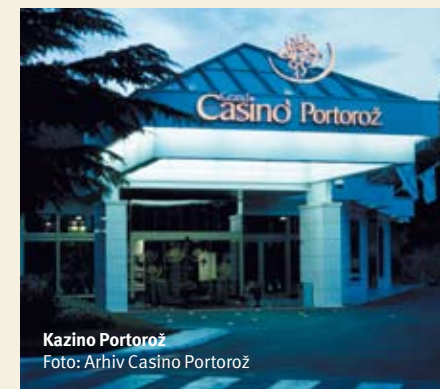
■ JEZIK

U primorskim delovima Slovenije

na sajtu Slovenačke turističke organizacije www.slovenia.info, a svi primorski gradovi imaju turističke punktove i kancelarije.

■ TELEFONIRANJE

Ako zovete Sloveniju iz Srbije okrenite 99 (izlaz iz zemlje), 386 (pozivni broj za Sloveniju) i pozivni broj grada (ili broj slovenačkog mobilnog) bez nule. Minut razgovora košta 20,44 dinara. **Ako**



Kazino Portorož
Foto: Arhiv Casino Portorož

iz Slovenije pozivate Srbiju birate 00 (izlaz), 381 (pozivni za Srbiju) i pozivni broj grada bez nule. **Telekartice** možete kupiti u poštama ili kioscima, a kartica od 300 impulsa košta 14,60 eura. Naši **mobilni operateri** imaju potpisan ugovor sa operaterima u Sloveniji, tako da usluga rominga funkcioniše bez problema. **Hotspot Internet** dostupan je u hotelima, a funkcionišu i Internet kafei. **Brojevi telefona važnih službi:** policija 113, vatrogasci

112, hitna pomoć 112 i AMZS (Avto-moto savez Slovenije) 1987.

■ KAKO SE KREĆATI KROZ PODRUČJE

U Koperu se nalazi železnička stanica, a svi gradovi su povezani redovnim autobuskim linijama. Aerodrom se nalazi u okolini Portoroža, a ako imate dozvolu za vožnju motomog čamca, možete iznajmiti isti i natenane obići obalu - od uvale do uvale. Poznate rent a car agencije nalaze se u Portorožu i Kopru. Prosečna cena iznajmljivanja po danu je od 30 eura i naviše u zavisnosti od modela vozila.